

بام سبز و مفاهیم آن در معماری

ناصر ثبات ثانی^{1*}، علیرضا کلشی پور چیر²

1- استادیار دانشکده معماری، شهرسازی، هنر، دانشگاه ارومیه n.sabatsani@urmia.ac.ir
2- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد ارومیه alireza.kalashipour@yahoo.com

چکیده

همزمان با رشد افقی شهرها و گسترش واحدهای سکونتی و معضلات و آلودگی های شهری، مسئله کمبود سرانه فضای سبز و تصاعد قیمت زمین در سال های اخیر، باعث شده است تا زیرساخت های لازم جهت احداث فضاها، سطوح و بدنه های سبز نیز کاهش یابد. کمبود فضاها، لازم جهت احداث پارکها و بوستانهای شهری و پائین بودن سرانه فضای سبز در ایران که بسیار پائین تر از سرانه بین المللی است باعث شده است که معماران را به یافتن گزینه های دیگری سوق داده است. در واقع، شهرها به افزایش وساخت فضای سبز در مراکز خود نیلرز دارند. همچنین، با توجه به افزایش آلودگی هوا، افزایش نیازمسکن و... کمبود فضای سبز، بیشتر احساس می شود. از طرف دیگر، در مناطق پرتراکم شهری تقریباً زمینی باقی نمانده است؛ بنابراین، ایجاد فضای سبز در سطح زمین نمی تواند پاسخگوی کمبود سرانه موجود در این مناطق باشد، که با بردن فضای سبز به ارتفاع می توان چند برابر فضای سبز در همان مساحت، زمین ایجاد کرد و با ایجاد ریه تنفسی برای شهرهای بزرگ از دیگر اهداف اجرای این تکنیک می باشد. اجرای این طرح از روش های متعددی امکان پذیر است از جمله استفاده از باغ های عمودی که میتواند علاوه بر برطرف کردن قسمتی از سرانه های سبز شهر در بافت های قدیمی شهر و ایجاد فضاهای مورد نیاز آن منطقه و نیز میتوان پل ارتباط بین معماری سنتی با مدرن باشد و تحولی جدی در باغ سازی و ایجاد پوششهای سبز عمودی در شهرها به وجود آورد

واژه های کلیدی: آلودگی، کمبود سرانه سبز، فضای سبز، شهرها، باغ های عمودی

1- مقدمه

توسعه شهرها و شهرنشینی، افزایش جمعیت و افزایش قیمت زمین منجر به بالا رفتن روز افزون تقاضا مسکن و پدید آمدن مناسبات و نیازهای جدید و ارزش افزوده بالای زمین و پایین بودن مساحت فضای سبز و در دنیای امروز چشم انداز انسان از فضای شهری و اطرافش تنها از محیطی بی روح، ماشینی و مصنوعی تشکیل شده باشد، و روز به روز سطح این محیطهای مصنوعی نسبت به فضاهای طبیعی شهر در حال گسترش است و این باعث شده است تا استفاده از فناوری بام سبز در کلانشهرهای ایران به علت بهبود و پایداری کیفیت محیط های شهری گزینه مناسبی به نظر برسد. ولی این در حالی است که در این بین، مساله فضای سبز بسیار مهجور واقع شده و نیازمند توجه بیشتری از سوی معماران و طراحان شهری شود. به همین منظور، طراحان به دنبال ایده تبدیل فضاهای عمودی و بام ها به مکانی برای رشد و توسعه سبزینگی هستند. بام سبز یکی از رویکردهای نوین معماری و شهرسازی و برخاسته از مفاهیم توسعه ای پایدار، که از آن می توان در جهت افزایش سرانه فضای سبز، ارتقای کیفیت محیط زیست و توسعه پایدار شهری بهره برد. استفاده ای کاربردی از بام ها می تواند به عنوان امکان بهره برداری بهینه از زمین های شهری قلمداد شود و همچنین میتوان با استفاده از باغ های عمودی و جداره های سبز علاوه بر داشتن مزیت های فضای سبز معمولی. به عنوان راحل مشکلاتی اساسی